

**Harjavallan kaupungin
koulukuljetusperiaatteet
1.8.2026 alkaen**

1. Koulumatkoja koskeva lainsäädäntö

Perusopetuslaki § 32

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitetusta päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään lasten päivähoitoon lasten päivähoidosta annetun lain 11 c §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista päivähoito- ja esiopetuspaikan välillä.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

2. Yleiset periaatteet

Oikeus kuljetukseen

Maksuton koulukuljetus järjestetään perusopetuslain mukaisesti niille esi- ja perusopetuksen oppilaille, joiden koulumatka on viittä kilometriä pitempi.

Esiopetuksen oppilas, joka

- ei osallistu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen, on oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen kaikkina esiopetuspäivinä
- osallistuu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen sekä aamuisin että iltapäivisin vain osaviikkoisesti, on oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen niinä päivinä, kun hän ei osallistu täydentävään varhaiskasvatukseen.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan

Huoltaja vastaa kuljetuksista aamupäivätoimintaan ja iltapäivätoiminnasta kotiin.

3. Odotusaika

Lain mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta tai on perusopetuslain 17 § 2 momentin tarkoittamassa erityisopetuksessa, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta tai koulun alkua koululla yhden oppitunnin, siihen liittyvän välitunnin ja kuljetusjärjestelyihin tarvittavan ajan valvotuissa olosuhteissa esim. koulutehtäviä tehden

Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina. Odotusajan valvonta järjestetään koulun toimesta. Valvojana voi toimia koulun henkilökuntaan kuuluva henkilö.

Ajallisesti koulumatkaan kuluva aika lasketaan koulun alkamisesta / päättymisestä.

4. Koulukuljetusten myöntäminen erityistapauksissa

Terveydelliset syyt ja tapaturmat

Jos koulumatkan pituus on alle päätettyjen kilometrirajojen ja haetaan maksutonta koulukuljetusta, on asiasta oltava asiantuntijan (esim. lääkäri, psykologi) lausunto, jossa todetaan yksilöity tarve ja perusteet kuljetukselle, ajanjakso, jona koulukuljetus on tarpeellinen sekä esitys kuljetusmuodosta.

Tilapäinen ja määräaikainen koulukuljetus. Koulutapaturman aiheuttaman loukkaantumisen takia kunta järjestää kuljetuksen, mikäli tarve on lääkärintodistuksessa todettu. Lausunnossa on oltava selvä maininta kuljetuksen tarpeellisuudesta sekä ajankohdasta.

Tien vaarallisuus

Oppilaalle voidaan huoltajan hakemuksesta myöntää maksuton koulukuljetus koulumatkan vaarallisuuden perusteella. Hakemus perusteluineen tulee toimittaa koulun rehtorille. **Tien vaarallisuudesta pyydetään poliisin lausunto, jonka perusteella päätös tehdään.**

Petovaara

Petovaaran vuoksi voidaan myöntää maksuton koulukuljetus silloinkin, kun se ei oppilaalle muuten kuuluisi. Eläinten esiintyminen ei itsessään aiheuta sellaista vaaraa, että sen vuoksi myönnettäisiin maksuton koulukuljetus, vaan tilapäisen kuljetustarpeen voi aiheuttaa petoeläimen aiheuttama ajankohtainen ihmisiin kohdistuva uhka. Kuljetustarve ei voi

perustua aikaisempien vuosien tapahtumiin ja arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen harkintaan.

Kuljetus petovaaran perusteella järjestetään seuraavissa tapauksissa:

- alueella liikkuva susi tai karhu on vahingoittunut tai sairas
- alueella liikkuu susia, jotka eivät käyttäydy lajityypillisesti
- susi tulee toistuvasti lyhyen ajan sisään asuinrakennuksen pihapiiriin ihmisistä piittaamatta
- susi on kohdistanut hyökkäyksen lemmikki- tai kotieläimeen asuinrakennuksen pihapiirissä tai sen välittömässä läheisyydessä
- susihavaintoja tehdään toistuvasti lyhyen ajan sisään oppilaan koulumatkan varrelta, jolloin oppilaan kävelymatka koulukuljetusreitillä varteen katsotaan vaaralliseksi susivaaran vuoksi

Kuljetus myönnetään aina määräaikaisena ja enintään kahdeksi kuukaudeksi kerrallaan. Päätöstä tehtäessä käytetään kokonaisharkintaa. Kuljetuksia ei myönnetä valaistuille tieosuuksille, taajama-alueille tai lyhyille, alle 1 km koulumatkoille. Kuljetukset pyritään järjestämään tavallisten koulukuljetusten yhteyteen. Vaihtoehtoisesti huoltajalle voidaan maksaa saattoavustusta, mikäli koulukuljetuksissa ei ole tilaa tai kunta ei kykene järjestämään koulukuljetusta. Maksettava korvaus on puolet kunnallisen yleisen työ- ja virkaehtosopimuksen voimassa olevasta kilometrikorvauksesta.

Ns. petokuljetuksesta päättää sivistysjohtaja. Kuljetusta haetaan kirjallisesti. Sivistystoimi pyytää riistanhoitoyhdistyksen lausunnon petohavainnosta. Päätös tehdään riistanhoitoyhdistyksen varmentaman petohavainnon ja havainnon perusteella tehdyn riskiarvion perusteella.

5. Koulukuljetushakemukset

Kuljetushakemus täytetään ensisijaisesti Wilman kautta kohdassa hakemukset ja päätökset. Hakemusta ei tarvitse täyttää, jos oppilaan koulumatka on yli 5 kilometriä.

6. Kuljetusten järjestäminen ja hankinta

Kunnan tehtävänä on järjestää oppilaiden kuljetus ja päättää oppilaan oikeudesta saada kuljetus, kuljetusreitit sekä perusteet, joilla määritellään kuljetusten järjestäminen.

Sairastuminen koulupäivän aikana: mikäli oppilas sairastuu koulupäivän aikana, otetaan koululta yhteys huoltajaan oppilaan noutamiseksi kotiin.

Joukkoliikennekuljetukset: kaupunki antaa linja-autokuljetuksessa oleville oppilaille matkakortit

Kaksi osoitetta: oppilaalla/esikoululaisella on vain yksi osoite väestörekisterissä. Kunnalla ei korkeimman hallinto-oikeuden mukaan ole velvollisuutta järjestää maksutonta koulukuljetusta lapselle vanhempien avioeron seurauksena syntyneiden asumisjärjestelyjen vuoksi

Ostoliikennekuljetukset: Ostoliikenteen mukaisia kuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle kuljetuksena, vaan oppilaat kerääntyvät reittikohtaisesti sovituille nouto/paluupysäkeille

Taksikuljetusoppilailla tapahtuvat muutokset: Huoltajan tai oppilaan tulee etukäteen ilmoittaa kuljettajalle, jos hän poikkeuksellisesti aikoo meno- tai paluumatkallaan käyttää jotakin muuta kulkuneuvoa. Aamukuljetusten osalta tämä tarkoittaa ilmoitusta viimeistään edellisenä iltana ja iltapäiväkuljetusten osalta viimeistään saman päivän aamulla.

Koulussa opettaja ilmoittaa oppilaan kuljetusmuutoksista koulusihteerille, joka on yhteydessä liikennöitsijään.

7. Pelisäännöt

Onnistunut koulukuljetus on monen tekijän summa. Kuljetuksen onnistumiseen vaikuttavat kuljetuksen tilaaja, autoilija/liikennöitsijä sekä matkustaja. Jotta koulukuljetukset sujuisivat mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti, on kaikkien osapuolten oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä.

Oppilaan rooli

Oppilas voi vaikuttaa omaan turvallisuuteensa myös koulukuljetuksen ja julkisen liikenteen käyttäjänä. Kuljettajalle on taattava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät saa myöskään häiritä muita matkustajia.

Mitä oppilaat voivat tehdä

- oppilaat ovat aikataulun mukaan odottamassa sovitussa turvallisessa paikassa
- autoa odotetaan tien reunassa tai pysäkillä
- autoon ei mennä rynnäten vaan rauhallisesti siirrytään omalle paikalle
- autossa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana
- linja-autossa ja taksissa on pidettävä turvavyöt kiinni
- reppuja ei jätetä turvavyötä käytettäessä selkään, vaan ne pidetään jaloissa, sylissä tai tavaratilassa
- oppilaat eivät riehu ja melua täydessäkään taksissa
- autosta poistutaan rauhallisesti eikä unohdeta reppuja tai vaatteita autoon
- pimeään aikaan oppilas käyttää heijastinta
- oppilas ilmoittaa, jos hän voi pahoin esim. kuumuuden, ahtauden, heikon ilmastoinnin tai muuten matkan rasittavuuden takia.

Kouluauton kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.

Huoltajan rooli

Koulun järjestyssäännöt koskevat myös koulukuljetuksia. Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Kotona keskustellaan siitä, miten koulukuljetuksen aikana käyttäydytään, miksi tällaisia sääntöjä on olemassa ja

mitä häiriökäyttäytymisestä koulukuljetuksessa voi seurata. Oppilaille on kerrottava myös kotona, että kuljettajan ohjeita on noudatettava jo ihan turvallisuuden takia.

Jos esikoululaisen hoitopaikka muuttuu tai peruskoulun oppilaan koulumatkaan tulee muutoksia, ilmoittaa huoltaja muutokset suoraan koulusihteerille. Taksikuljetuksessa olevan oppilaan huoltaja on velvollinen ilmoittamaan taksille, jos lapsi sairauden tai muun syyn vuoksi ei poikkeuksellisesti käytä kuljetusta.

Kuljettajan rooli

Kuljettaja on kasvattaja turvalliseen liikennekäyttäytymiseen. Kuljettajalta odotetaan sitä, että hän toimii esimerkillisenä aikuisena ja on siten hyvä malli ja samaistumiskohde lapsille. Kuljettajalta edellytetään yhteistyökykyä sekä ystävällistä ja asiallista käytöstä lasten ja aikuisten kanssa.

Mitä kuljettajat voivat tehdä

- oppilaat otetaan kyytiin ja jätetään turvallisessa paikassa
- kuljettajan tulee puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla. Mikäli oppilas ei toistuvista kehotuksista huolimatta noudata ohjeita, kuljettaja tiedottaa asiasta koululle. Koululta otetaan yhteyttä oppilaan kotiin ja kerrotaan tilanteesta
- kaikki kuljettajat sitoutuvat noudattamaan samoja menettelytapoja ja edellyttävät samalla tavalla häiriötöntä käyttäytymistä
- turvavyöt ovat helposti saatavilla ja tarvittaessa opastetaan niiden käytössä
- kuljettaja valvoo, että turvavyöt kiinnitetään ja pidetään kiinni
- myös kuljettaja sitoutuu turvavyön käyttöön kuten laki velvoittaa
- kuljettaja noudattaa nopeusrajoituksia ja muita liikennesääntöjä
- kuljettaja ei saa lasten nähden ja läsnä ollessa tupakoida

Koulukuljetushakemus

Oppilaan nimi	Koulu	Luokka								
Huoltajan nimi	Puhelinnumero									
Huoltajan nimi	Puhelinnumero									
Osoite	Koulumatkan pituus									
Hakemus oppilaan koulukuljetukseen ajalle: Maksuton koulukuljetus Peruste: ☐ Tien vaarallisuus ☐ Koulumatka liian vaikea tai rasittava ☐ Terveydelliset syyt (liitteenä oltava lääkärintodistus)										
Perustelut/lisäselvitys:										
ALLEKIRJOITUS <table><tr><td>Päiväys</td><td>Huoltajan allekirjoitus</td><td>Päiväys</td><td>Huoltajan allekirjoitus</td></tr><tr><td>. .20</td><td></td><td>. .20</td><td></td></tr></table>			Päiväys	Huoltajan allekirjoitus	Päiväys	Huoltajan allekirjoitus	. .20		. .20	
Päiväys	Huoltajan allekirjoitus	Päiväys	Huoltajan allekirjoitus							
. .20		. .20								
PÄÄTÖS (Rehtori täyttää) Koulukuljetus myönnetään hakemuksen mukaisesti ☐ Koulukuljetushakemus hylätään ☐ Perustelu:										
REHTORIN ALLEKIRJOITUS Päiväys allekirjoitus										
Koulukuljetuksessa noudatetaan perusopetuslain 32 §:n säännöksiä ja Harjavallan kaupungin koulukuljetusperiaatteita.										